

- [Tefekkür](#)
- [Güncel](#)

Toplumsal cinsiyette adalet aldatmacası

Batı'dan kaptığımız hastalıkları Batı'nın hastalıktan beter metodlarıyla tedavi etmeye çalışmak, toplumda telâfisi imkânsız yaralar açıyor.

9 Temmuz 2019

Toplumsal cinsiyete "adalet" kelimesiyle makyaj yapmak isteyenler kötü olan şeyi düzeltmek değil, daha da kötüleştirmek için çalışıyorlar.

***

Kur'ân problemleri faziletle çözer, Batı ise çatışma ile çözmeye kalkar ve derinleştirir.

***

Batı'nın aile için ihtilâfları çözmek için bulduğu yöntemlerden biri de karı-koca düellosu!

***

Toplumsal cinsiyet kavramı bütün ihtilâtlarıyla reddedilip de feminist politikardan dönülmezse bugünlerimizi arayabiliriz.

ÜMİT ŞİMŞEK

“İnsanların bir şey hakkındaki fikirlerini doğrudan değiştiremezsiniz. Fakat onların o şey hakkındaki konuşma biçimlerini değiştirebilirsiniz. Bu da onların fikirlerini değiştirebilir.”

Amerikalı dilbilimci Geoffrey Nunberg’in daha önce “[Hayasızlığın Kısa Tarihi](#)”[1] başlıklı makalemizde temas ettiğimiz bu tesbitini bundan sonra da zaman zaman hatırlatacağımızı şimdiden haber verelim.

Çünkü dilimiz, hayatın hızına paralel olarak, tarihin hiçbir döneminde görülmedik bir hızla oradan oraya savruluyor. Ve biz hergün şuursuzca birtakım kelimeleri kullanmaya başlıyor, bazı kelimeleri de bir daha kullanmamak üzere dilimizden çıkarıyoruz.

Bu savrulmalar sırasında, derin bir mühendislik çalışmasının ürünü olan bazı kelime ve deyimler de lisanımızda önceden beri mevcut olan bazı kelime ve deyimlerle sessizce yer değiştiriyor; yenileri geldikçe eskileri yavaş yavaş dünyamızdan çıkıp gidiyor.

Bu yeni kelimeler radyo ve televizyon programlarında, sosyal medyada, basılı ve sanal medyada, politikacıların ve ünlü kişilerin dillerinde dolaşmaya başlıyor. Önce gözlerimiz ve kulaklarımız, sonra da dilimiz bu kelimelere alışıyor. Milim milim boyumuzun uzadığını, gram gram kilolarımızın arttığını fark etmediğimiz gibi, işitmeye ve kullanmaya başladığımız bu kelimelerin sadece kendilerine değil, o kelimeleri üreten zihniyete âşinâlık kazandığımızı da hissetmiyoruz. Yahut önceleri hisseder gibi olsak bile zaman içinde bu his de kayboluyor ve biz adım adım kendi inanç ve kültür dünyamızdan uzaklaşıp başka bir inanç ve kültür dünyasının insanları haline geliyoruz – daha doğrusu, büsbütün başkaları gibi de olamıyoruz, ama eski yerimizle aradaki mesafeyi de sürekli olarak açtığımız için, “biz” olarak kalma ihtimalini neredeyse tümüyle tüketmiş olarak, aralarda savrulup duruyoruz.

“Fuhşiyat,” bize Kur’ân-ı Kerimin öğrettiği bir kavramdır ve çirkinliği aşıkâr olan her türlü söz ve davranışı; ahlâksızlık, edepsizlik ve hayâsızlığın her türünü kapsar. Ancak Batı kaynaklı cereyanlardan dilimize peş peşe sızan bazı

kelimeler, fuhşiyatın büyük kısmını bu kelimenin kapsamından çıkarmış ve mâsum birer kılığa büründürmüştür: cinsel tercih, cinsel yönelim, cinsel özgürlük – ve burada tekrarlamak istemediğimiz daha başka birçok kelime – gibi.

Bunun da ötesinde, fuhşiyatın en iğrenç türlerini sergileyen insanlık – ve hattâ hayvanlık – dışı birtakım faaliyet ve gösterilerin “onur yürüyüşü, onur haftası” gibi anlamlarının tamamen tersi yönde isimlerle anılmakta olduğuna kaç sene şahit olmuyor muyuz? Çizgiyi birkaç sene sonrasına uzattığımız zaman, bu iğrençliklere karşı çıkmanın ayıplanacağı günlerden çok uzak olmadığımızı rahatça görebiliriz.

Bir taraftan namuslu insanları damgalamak üzere “homofobi” tabiri tedavüle sokulurken diğer taraftan eşcinsel evliliklerini “evlilik eşitliği” adı altında ambalajlayarak gündeme getirmek de, cinsel sapıklıkları normalleştirmeye yönelik lisan operasyonları arasında sayılmalıdır.

İstanbul Sözleşmesinde bu operasyonların pek çok örneğiyle karşılaşırız. “Aile” kavramını “ev” kelimesiyle değiştirmek, “namus” kavramının önüne “sözde” sıfatını ekleyerek – tıpkı “PKK’nın sözde bölge sorumlusu” der gibi – bu mefhumu etkisiz hale getirmek, mahut sözleşmenin marifetleri arasındadır.

Bu örnekler ışığında, gelelim “toplumsal cinsiyet” konusuna:

Bugün bizim dilimize yerleşmiş bulunan “toplumsal cinsiyet” kavramının bütünüyle Batı medeniyetinin bir ürünü olduğunu asla dikkatten uzak tutmamamız gerekir. Aksi takdirde, sadece kelimelerin üzerinden yapılacak değerlendirmeler bizi gerçeğe hiçbir zaman yaklaştırmayacaktır.

Batı medeniyetinin konumuzla ilgili iki özelliğinden birisi, kadına erkekle eşit hak tanımak bir yana dursun, onu ayrı bir varlık olarak tanımakta bile bir hayli gönülsüz davranmış olması, ikincisi ise toplumsal problemleri çatışma yoluyla – veya diğer bir tabirle, “daha büyük problemler üreterek” –çözmeyi metod olarak benimsemiş bulunmasıdır. (Bu ikinci özelliğe yazımızın ilerideki kısımlarında tekrar döneceğiz.)

On sekizinci yüzyıla kadar Batı’nın anatomi atlaslarında kadın vücuduna has organların adı dahi konmamıştı; bunlar erkek vücudundaki isimleriyle anılıyor ve onların karşılığı olarak telâkki ediliyordu.[\[2\]](#)

George Sand adıyla tanınan ünlü Fransız yazarı, gerçek adı Amantine Lucile Aurore Dupin olan bir kadın idi. Onun zamanında kanunlar evli bir kadının kendi işini kurmasına müsaade etmiyor ve bütün kazancını kocasının malı olarak kabul ediyordu. Nice meşhur feministlere beşiklik etmiş bir ülkede bu kanunun 1970'e kadar yürürlükte kaldığını da eklemeyen geçmeyelim.[3]

Kadınların sosyal alandaki hak arayışları, "Farklılık mı, yoksa eşitlik mi?" sorusu etrafında dönen ve feminist cephede bugünlere kadar uzayıp gelen bir tartışma ile beraber başladı.

Bu soru, Batı medeniyetinin temelinde yatan ve onu bir çatışma medeniyet haline getiren açmazlarından birini işaret ediyordu. Feminist yazarlar Hester Eisenstein ile Alice Jardine, editörlüğünü yaptıkları bir kitabın önsözünde bu gerçeği şu sözlerle dile getirirler:

"Batı kültürü, taraflardan birine pozitif, diğerine negatif anlam yüklemeksizin 'Bunlar aynı şey değil' şeklinde düşünmekten âciz kaldığını ispat etmiştir."[4]

Bu durumda, eğer kadınların erkeklerden farkları belirtilecekse, mutlaka bu onların üstünlüklerini vurgulamak ve her iki cinsi, sonu gelmeyecek bir çatışmada birbirleriyle kapıştırmak şeklinde cereyan edecekti.

"HİÇBİR KADINA EVİNDE OTURUP ÇOCUK BAKMA HAKKI TANINMAMALIDIR. EĞER KADINLARA BÖYLE BİR HAK TANINACAK OLURSA PEK ÇOĞU BU YOLU SEÇER"

Bunun alternatifi ise, erkekler ile kadınların eşitliğini ileri sürmek ve aralarında fark bulunmayan bu cinslerin hak ve özgürlüklerde de eşit muamele görmesi gerektiğini savunmak idi.

Feminist cereyanlar içinde, bu alternatiflerin her ikisinin de şemsiyesi altında muhtelif görüşler kendilerine taraftar buldu. Bu görüşlerin en fazla taraftar toplayanlarından birisi, belki de birincisi, kadın ile erkek arasındaki farklılıkların doğuştan gelmeyip yetiştirme tarzının ve sosyal çevrenin etkisiyle belirlendiğini öne süren görüş idi. Simone de Beauvoir'ın[5] **"Kadın doğulmaz, kadın olunur"** şeklindeki sözü bu görüşü bayraklaştırıyordu.

Ancak bu idealin gerçekleşmesini engelleyen önemli sebepler vardı ve bunlardan birisi kadınların kendisi idi. Simone de Beauvoir, kadınlara istedikleri takdirde evlerinde oturup kendi çocuklarına bakma hakkının tanınması fikrini şiddetle reddediyor ve **“Hiçbir kadına evinde oturup çocuk bakma hakkı tanınmamalıdır; eğer kadınlara böyle bir hak tanınacak olursa pek çoğu bu yolu seçer”** diyordu. De Beauvoir’ın idealindeki toplumda erkek ve kadın, ev ve işyeri diye bir ayırım olmayacak, bütün işler, erkek ve kadınlar arasında tam bir eşitlikle paylaşılacaktı. Mao Çin’inin komünlerinde olduğu gibi bir araya gelen topluluklar belirli zamanlarda çamaşır yıkamak veya çorap söküşü dikmek için bir araya gelebilir ve bu işler tam bir eşitlikle bütün komün ahali arasında paylaşılabilir. **“Tabii, bu çorap sizin kendi kocanızın çorabı olmayacak, ayrıca kocanız da çorap yamayacak”** diyordu de Beauvoir.[6] Bir başka deyişle: Yamadığın çorap kendi kocanın çorabı olmasın da kimin olursa olsun; yahut kendi kocana hizmet etme de, bütün gün kime hizmet edersen et! Feministlerin kadınları kurtarma operasyonları hep bu söylem etrafında dönüyor.

Feministlerin eşitlik arayışı önündeki bir başka büyük engeli ise, kadın ve erkeğin biyolojik farklılıkları teşkil ediyordu. Duygu ve davranış farklılıklarını yetiştirme tarzı ve sosyal çevre ile açıklamak mümkün olsa bile, bu dünyaya kız olarak, erkek de erkek olarak geliyordu ve bunu önlemenin imkânı yoktu. Bu inkâr edilmez gerçek, feministleri, konuyu tartışılmaz bir alandan tartışılabilir bir alana çekmek için bir arayışa sevk etti.

Bu arada bazı feminist akademisyenler, İngiltere’de kelimelerin müzekker veya müennes oluşunu ifade eden “gender” kelimesini, cinsiyet vakiasının sosyal alandaki yansımalarını ifade edecek şekilde bir iki makalede kullandılar, ancak bu çok fazla dikkat çekmedi. Bir süre sonra, “bilim dünyasının en ah-lâksız adamı” olarak tarihe geçen John Money adında bir psikolog, “social gender” terkiğini literatüre sokmayı başardı. Yıllarca devam eden ve kobay olarak kullandığı iki insanın intiharıyla sonuçlanan meş’um deneyiyle feministleri kendisine hayran bırakan Money, bilim dünyasının büyük çoğunluğunu “cinsiyetin sonradan öğrenilen bir davranış biçimi olduğuna” ikna etmiş ve bu “tesbitler” bilim literatürüne, bu arada ders kitaplarına da geçmişti.[7] Bu maceranın başından sonuna kadar bir sahtekârlıklar zincirinden ibaret olduğu

ortaya çıkınca, kitaplardan bu bölümler sessizce çıkarıldı, ancak "social gender" deyimini feminist lisanındaki tahtını korumaya devam etti.

Rezillikte sınır tanımayan doktorun mirası, Türkçemize "toplumsal cinsiyet" olarak girdi. Bu deyim, orijinalinde olduğu gibi, bizim lisanımızda da cinsiyet gerçeğini bir bütün olmaktan çıkarıyor ve bunun sosyal yönünü ayrı bir varlık olarak bize sunuyor. Cinsiyetin biyolojik yönüne hükmedemeyeceğini anlayınca işin bu tarafını bütününden ayırarak Tanrıya bırakan ve kendilerine ayırdıkları alanı "toplumsal cinsiyet" tabelası altında telörgü içine alarak buraya Tanrıyı yaklaştırmayan Batının bu yöntemi, ülkemizin aşırı-laik kesimlerinde pek tabii ki hemen benimsenecekti. Nitekim öyle de oldu, lâkin iş bu kadarla kalmadı. Avrupa görmüş türbanlı bacılarımız başta olmak üzere bir kısım dindar çevrelerimiz de bu deyimden pek hoşlandılar ve onu dillerinden düşürmez oldular. İlâhiyat fakültelerinde toplumsal cinsiyet konulu tezler birbirini takip etmeye başladı. Daha da ötesi, dindar olarak bildiğimiz insanların yönetimindeki devletin kılcal damarlarına kadar işleyen bir resmî politika kimliğine büründü.[8]

TOPLUMSAL CİNSİYET ADALETİ, TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİ REDDETTİĞİ İÇİN DEĞİL, BİLÂKİS YETERSİZ BULDUĞU İÇİN ONU DAHA İLERİYE GÖTÜRMEK ÜZERE GELİŞTİRİLDİ.

Toplumsal cinsiyet politikasını bize pazarlayanlar bunu tek başına satmadılar. Bu kavramı ülkemize "şiddet" kapısından soktular. Kadınların maruz kaldığı şiddet olaylarını önlemek bahanesiyle bize sundukları paketin içinden "toplumsal cinsiyet eşitliği" diye bir kavram çıktı.

Bu kavram dilimize girerken, "sapıklık" ve "fuhşiyat" türünden kavramlar da "cinsel yönelim" olarak kılık değiştirdi. Bunun yanı sıra, aynı çatı altında barınan nikâhlı-nikâhsız herkes aile statüsü kazandı. Namus kavramını "söze" yükleyerek reddettik, cinsel özgürlüklerin ve sapıklıkların her türlüüne bağrımızı açtık. Avrupa'nın sapıklıklarına aykırı düşen her türlü inanç, örf ve âdetin kökünü toplumdan tamamen kazımayı taahhüt ettik.

Bütün bunları benimserken kimsenin sesi çıkmadı, ama her nasılsa “toplumsal cinsiyet eşitliği” deyimindeki “eşitlik” kelimesine biraz takılıverir gibi olduk. Fakat bunu kendi değerlerimizin lehinde bir “takılma” sanmayın. Feministlerin diliyle konuşacak olursak:

Biyolojik cinsiyetin kadın aleyhinde görünen yönlerini telâfi ederek, daha doğrusu fitratın eksik bıraktığı şeyi tamamlayarak toplumsal cinsiyette eşitliği sağlamaya yönelik bir takılmaydı bu. Bunun formülü de “toplumsal cinsiyet adaleti” olarak belirlendi. Bununla iki amaç birden güdülüyordu:

Bir taraftan feminist zihniyetin bayraklaştırdığı “eşitlik” kavramını güya reddedip onun yerine bizim en temel değerimiz olan “adalet” kavramını ikame edince “toplumsal cinsiyet” kavramı Müslüman kılığına bürünmüş olacak ve toplumdaki tepkilerin önü alınacak; diğer taraftan da bu kavram vasıtasıyla “toplumsal cinsiyet eşitliği” hedefine daha kısa yoldan varılmış olacaktı.

Daha da netleştirecek olursak: **Toplumsal cinsiyet adaleti adıyla ülkemizde tedavüle sokulan kavram, toplumsal cinsiyet eşitliğini reddettiği için değil, bilâkis yetersiz bulunduğu için onu daha ileriye götürmeyi hedef alan bir kavram olarak yerli feministlerimiz tarafından geliştirilmiştir.** Hükûmetin kadın politikalarını belirlemedeki rolü artık tartışılmaz şekilde bilinen ve taraflarca inkâr da edilmeyen KADEM adlı derneğin son dört beş sene dir düzenlediği “toplumsal cinsiyet adaleti” konulu toplantılar, kamuoyunu bize tümüyle yabancı olan bu kavrama alıştırmaya yönelik söylemler üretmektedir. **“Eşitlik adalet için gerek koşuldur, ancak yeter koşul değildir”**[9] ifadesinde bu husus açıklığa kavuşturulmuştur. 2015 Mart’ında toplanan Toplumsal Cinsiyet Adaleti Kongresinin sonuç bildirgesindeki şu ifadeler de, “adalet”ten kastedilen anlamın, kadınları iş hayatına çekmek ve burada eşitliği sağlamak için ayrıcalık tanımaktan başka birşey olmadığını açıkça dile getiriyor:

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve toplumsal cinsiyet adaleti çoklukla birbirlerinin yerine geçen kavramlar olarak kullanılmaktadır. Eşitlik kavramı ile ekonomide, siyasette ve kamu yönetiminde insanların cinsiyetinden dolayı herhangi bir ayrıma tabi tutulmaması ifade edilirken, adalet kavramı ise kadın ve erkeğin farklı ihtiyaç ve güç yapısına sahip olduğu gerçeğine göre onların toplumsal hayatın kazançlarını ve yükümlülüklerini hakça paylaşmasını içermekte-

dir. **Dolayısıyla bu iki kavram birbirlerini yanlışlayan değil tamamlayan kavramlardır.**

Kongrede, uluslararası insan hakları hukukuna göre toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının adalet temelinde değerlendirilmesine yer verilmiştir. Cinsiyet eşitliğini vurgulayan söylemler temelde erkek üzerinden cinsiyeti tanımlamıştır. Aynı olmayan iki varlığın eşitlik prensibi uyarınca muamele görmesi doğal olarak eşitsizliği beraberinde getirmektedir. Kadını güçlendirmek adına ve sözde kadın adına kurgulanmış bir yaklaşım kadını toplumsal, kültürel, ekonomik ve siyasi planda mağdur etmekte ve toplumu daha büyük tehlikelerle karşı karşıya getirmektedir. Bu bağlamda, temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasında fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi için biyolojik farklılıklar da göz önüne alınarak her iki cinsiyet arasında sorumlulukların ve gelir dağılımının adaletli bir biçimde belirlenmesi gerekmektedir. Kadın erkek eşitliği prensibi temelinden hareket etmek yerine bizatihi temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasında fırsat eşitliğinin temin edilebilmesi için adalet prensibinin esas alınması gereklidir.

Kongrenin üzerinde durduğu konulardan bir diğeri de, iş hayatında toplumsal cinsiyet adaletsizliği konusuna vurgudur. İş yaşamında kadına ve erkeğe yönelik beklenti farklılık göstermektedir. Kadınların iş yaşamında daha aktif ve etkili rol alabilmesi için, gerekli hukuki düzenlemeler (esnek çalışma saatleri, esnek eğitim programları vb.) yapılarak kadına yönelik beklentilerin karşılanmasına destek olunmalıdır.

Sonuç olarak, eşitlik kavramı ile kadın erkek arasında hakkaniyetli bir ilişki kurmak isteyen söylemler yasalar önünde eşitliği sağlamışken kadının mağduriyeti halen giderilememiş ve adalet sağlanamamıştır. Bu sebeple artık eşitlik söyleminin ötesinde bir yaklaşımı tartışmanın vakti gelmiştir.[\[10\]](#)

Feminist yaklaşımı İslâmî bir kimliğe büründürerek sunma çabası, bazan sadece KADEM'i değil, bu çatı altında konuşup yazan kimseleri de kendi içinde çelişkiye düşürebiliyor. Meselâ kendisiyle yapılan bir mülâkatta Prof. Dr. Huriye Martı "**[Peygamberimiz] kadınların dinin sınırlarına uygun davranarak sosyal hayat içerisinde alışverişte, eğitimde, ibadet hayatında, yolculukta, hattâ savaşta yer almalarına engel olmaz**"[\[11\]](#) şeklinde doğru bir tesbitte bulunurken, aynı sitede yayınlanan bir makalesinde bu du-

rumu “[Allah Resulü] kadının hayatını evle sınırlamasına müsaade etmemiştir”[12] şeklinde bir hükümlerle yorumluyor ve Resulullah’a (s.a.v.) “Kadınlara evde oturma hakkı tanınmasın” diyen Simon de Beauvoir’ın tezine yakın bir rol yakıştırıyor.[13]

“TOPLUMSAL CİNSİYET İDEOLOJİSİ, RADİKAL FEMİNİST HAREKET İLE EŞCİNSEL HAREKETİN BİRLEŞMESİNDEN DOĞMUŞTUR.”

Aslında KADEM’in bütün söylem ve faaliyetlerinin kadınları iş hayatına çekmek ve burada erkeklerle eşitlemek hedefinde düğümlendiğini söylemek mübalâğa olmayacaktır.

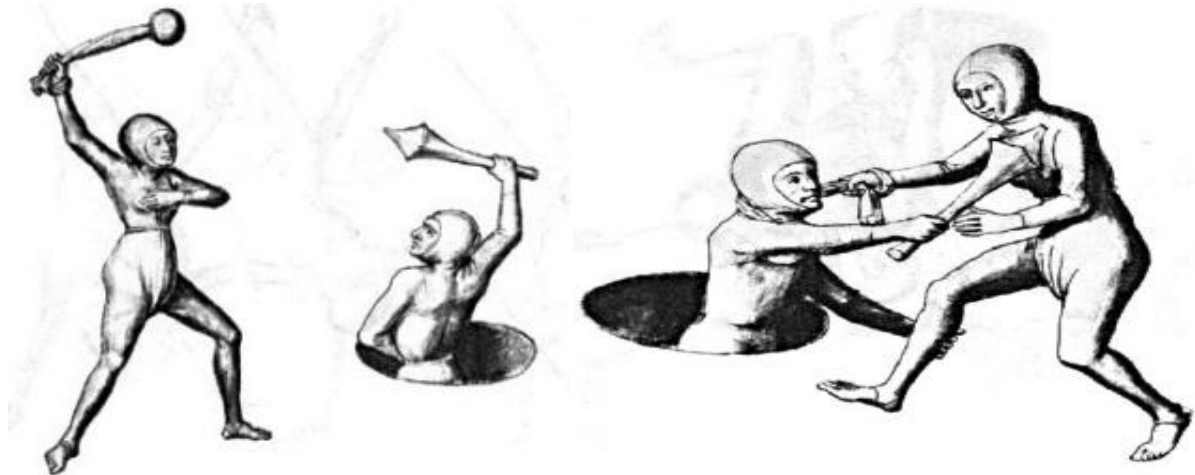
Nitekim derneğin başkan yardımcısı Sümeyye Erdoğan Bayraktar’ın TRT World’e verdiği mülâkatında “cinsiyet eşitliğinin, kadınlara büyük kazanımlar sağlamış çok önemli bir kavram olduğunu ve ana akım kadın hakları söylemindeki tüm kazanımları kutladıklarını”[14] vurgulamış olması, “Biz feminist hareketin hedeflerini aynen benimsiyor ve zaferleriyle seviniyoruz” demenin bir başka ifadesidir. Zira “toplumsal cinsiyet” kavramı da, kadınları sosyal hayatta erkeklerle eşit duruma getirme hedefi de, öz be öz feminist akımların malı olan söylemlerdir. Daha da ötesi, bu kavramın ve feminist hareketlerin bugüne kadarki seyrini toplu bir şekilde göz önüne aldığımızda, “Toplumsal cinsiyet ideolojisi, radikal feminist hareket ile eşcinsel hareketin birleşmesinden doğmuştur”[15] tesbitine hak vermek imkânsızdır diyebiliyoruz.

Eğer bu hedefler ülke yönetimi tarafından aynen benimsenip uygulamaya konmasaydı, elbette bir derneğin hedef ve faaliyetleri üzerinde bu kadar önemle durmamız anlamsız olurdu. Ancak ne yapıp yapıp kadınları evinden çıkararak iş hayatına çekmek ve burada erkeklerle başa baş duruma getirmek, artık bir devlet politikası olarak benimsenmiş bulunuyor. Bir yandan iş gücündeki kadın istihdam oranını arttırmak devletin hedefleri arasına alınırken,[16] bir taraftan da “Öyle sanıldığı gibi geçim işlerinin erkeğe ev işlerinin kadınlara yüklenmesi söz konusu değildir”[17] şeklindeki iddialarla, inanç ve geleneklerimizdeki aile yapısı radikal bir şekilde değişime uğratılmak isteniyor. Bütün bunların gerekçesi, kelimesi kelimesine feminist söylemlerinde olduğu gibi, “kadının mağduriyetini önleyerek onu sosyal ha-

yatta erkekle eşit hale getirmek”; vasıtası ise, feministi ve gayrı-feministi ile Batı insanının başlıca hak arama vasıtası olan **“zayıfı güçlendirerek kuvvetli olana karşı mücadeleye sevk etmek.”**

Batı, bir sınıfın haksızlığa uğradığını gördüğü – daha doğrusu görebildiği – zaman, onu güçlendirerek hasmına karşı mücadele edecek duruma getirmeye çalışır: İşçiye sendika kurdurur, farklı görüşleri siyasî partiler halinde birbirine karşı dengeler, kadınları feminist cereyanlar halinde mücadele meydanlarına salar. Bu yol da bir dereceye kadar çözüm olarak görünse bile, vasıtası rekabet ve çatışma olduğu için, neticesi de bir tarafın zaferine karşılık diğer tarafın mağlûbiyeti ve her iki tarafın sürekli olarak birbirinin şerrine karşı teyakkuza bulunması ve birbirinin aleyhine güçlenmesi şeklinde ortaya çıkar. Avrupa tarihinde bu gerçeğin en ibret verici nümunesi, karı-koca arasındaki düellolar şeklinde tecellî etmiştir.

Ortaçağ Avrupa’sında karı-koca arasındaki ihtilâflar için bir çözüm yolu olarak uygulanan bu düello biçimi, bazan ayları bulan hazırlıklar sonucu, hakemlerin önünde ve kesin kurallara bağlı olarak cereyan ediyor ve büyük topluluklar tarafından izleniyordu. Ana kural belliydi: kazanan taraf haklı demektir! Ancak düellonun âdil bir mücadele halini alması için erkek beline kadar bir kuyuya yerleştirilir, bir eli de beline bağlanır, böylece erkeğin gücü kısıtlanarak kadın – şimdi bizde olduğu gibi – güçlendirilmiş olurdu. Bu “eşitlik” altında taraflar kendileri için belirlenen taş, sopa gibi silâhlarla ve belirli kurallar dahilinde birbirini haklamaya çalışırlardı.

İlk zamanlarda karı-koca düellosunun sonucu kesin olarak taraflardan birinin ölümü anlamına geliyordu. Eğer taraflar birbirini öldüremezse bunu devlet tamamlar; kadın galip geldiği zaman erkeği idam eder, erkek galip geldiğinde de kadını diri diri toprağa gömerdi.

On altıncı yüzyıl içinde karı-koca düellolarının artık tarihe karışmış bulunduğu kaydediliyor; ancak bunun sebebi, düellonun yanlış bir yol olduğunu anladıkları için değil, "kural dinlemeyen saldırgan kadınların" erkek hakimiyetini tehlikeye düşürecek kadar azgınlaşmış olmaları idi! Tarihçiler, on dördüncü yüzyılda Avrupa'nın bazı yerlerinde karıları tarafından dövülmeyi yasaların erkekler için suç saydığını da kaydediyorlar.[\[18\]](#)

Karı-koca düellosunu bugün aile içi ihtilâfları için bir çözüm yolu olarak teklif edecek olsak, içimizdeki bazı feminist ruhluların bunu hiç de yadırgamayacaklarını sanıyoruz. Ancak bizim inanç ve kültürümüzde sosyal problemleri çözenin yolu, tarafları birbirine kırdırmak değil, onların içindeki fazilet kodlarını canlandırarak harekete geçirmektir. Bunu, Kur'ân'ın ahkâm âyetlerine bakarak kolayca anlayabilirsiniz.

Meselâ, Kur'ân, akli başında olmayan kimselerin mallarını onların idaresine vermekten bizi men' ederken, hemen arkasından da ilâve eder: **"Onları o maldan yedirip içirin, giydirin ve onlara güzel söz söyleyin."**[\[19\]](#)

BİZİM İNANÇ VE KÜLTÜRÜMÜZDE SOSYAL PROBLEMLERİ ÇÖZMENİN YOLU, TARAFLARI BİR-BİRİNE KIRDIRMAK DEĞİL, ONLARIN İÇİNDEKİ FAZİLET KODLARINI CANLANDIRARAK HAREKETE GEÇİRMEKTİR. Kur'ân, miras taksimi sırasında hazır bulunan, ancak vâris olmayan akrabâ, yetim ve yoksullara da terekeden birşeyler vermemizi söyler ve hemen arkasından aynı öğütü tekrarlar: **"Onlara güzel söz söyleyin."**[\[20\]](#)

Kur'ân, insana karşı işlenmiş en ağır suç olan cinayette dahi kısas hükmünü verdikten sonra, taraflar arasında diyet veya af yoluyla anlaşma kapısını da

açar ve bunu, **“Kim kardeşi tarafından bir affa uğrarsa diyetini güzellikle ödesin”** ifadesiyle, katil ve maktul arasındaki kardeşlik bağına atıfta bulunarak tarif eder, üzerinde anlaşılan diyetin ödenmesi için de **“ihسان”** yani **“güzellik”** yolunu gösterir.[21]

Kur’ân, boşanma halinde mehrin ödenmesi ile ilgili hükmü koyduktan sonra, her iki taraf için de yekdiğere karşı fedakârlık yolunu açar ve bunu tarafların kendisine bırakır, ancak erkeğin fedakârlıkta bulunmasını takvâya daha yakın bularak teşvik eder ve **“Aranızda fazileti unutmayın”** der.[22]

Kur’ân, karı-koca ihtilâfları başta olmak üzere her türlü anlaşmazlıkta en hayırlı yol olarak **“barış”** adresini gösterir.[23] Büyük kısmı boşanma konusuna hasredilmiş ve bu isimle adlandırılmış bulunan Talâk sûresi ise, taraflar arasında gerilimin en yüksek seviyeye ulaşabildiği böyle bir durumda hep fazileti ve güzellikle anlaşmayı hedef olarak gösterir ve Allah’tan sakınarak bu öğütleri tutanlara, **“mutlaka bir çıkış yolu göstermek, ummadığı yerden rızıklandırmak, işinde kolaylık nasip etmek. zorluktan sonra mutlaka kolaylık yaratmak”** gibi İlâhî vaadlerde bulunur.[24]

Herhangi bir idarî görev yüklenecek olan herkese, Kur’ân-ı Kerim’i baştan sona bu gözle okumalarını ve onun her hükmünde, her sayfasında, her âyetinde kodlanmış bulunan fazilet formüllerini çözmeye çalışmalarını hararetle tavsiye ediyoruz. Bunu bir defa olsun ciddiyetle yapanların başka hiçbir tavsiyeye ihtiyacı kalmayacağından da şüphe etmiyoruz. Ama biz yine de bugün saplandığımız ve çırpındıkça daha da gömüldüğümüz bataktan çıkmak için gerekli olduğuna inandığımız bazı hususları hatırlatmadan geçmeyelim.

***

Bu dil değişmeli

Dilimiz ne ise biz de o’yuz; biz değiştikçe dilimiz de değişir, dilimiz değişirse biz de değişiriz. Makalemizin en başındaki uzman görüşünü hatırlayalım: İnsanların fikirlerini doğrudan değiştiremezsiniz; ama dillerini değiştirebilirsiniz, dilleri değişince düşünceleri de değişir.

Nitekim İstanbul Sözleşmesinin ve bu istikametteki yayınların açtığı kapıdan dilimize yasal olarak girmiş bulunan nice kavram artık günlük lisanımızın bir parçası haline geldi: toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, cinsel tercih,

homofobi, onur haftası, sözde namus, ve daha niceleri... Bu kelimelerden bazıları dün hiç lisanımızda yoktu, bazıları var idiye de kullanmaktan hayâ ediyorduk. Bugün bu lisanı konuşan biz, daha önceki lisanı kullanan dünkü biz ile aynı sayılır mıyız?

Bu kavramlar birer anahtardır. Her biri bir kapıyı açar ve bizi daha önce âşinâ olmadığımız bir başka âleme sokar. Özellikle "toplumsal cinsiyet" gibi ana kavramlar, arkasından daha başka pek çok kavramı da hayatımızın bir parçası yapar. **Allah'ın birlik ve bütünlük içinde yarattığı cinsiyet olgusunu biyolojik-toplumsal diye iki ayrı varlığa ayırdığınız zaman, bunu hangi maksatla yapmış olursanız olun, bu kavramları yürürlüğe sokanların amacına hizmet etmekten kaçamazsınız. Bu kavramlarla konuşmaya başlayan insan, artık Kur'ân'ın, Hadis'in, Müslüman bir topluma ait düşünce ve geleneklerin diliyle konuşan insan olmadığı gibi, hayata bu değerlerin gösterdiği yerden bakan insan da değildir.**

"Onlar bu kelimeleri başka maksatla kullanıyordu, bizim maksadımız daha başka" şeklindeki avuntular, eğer gerçek maksadı saklayan bir aldatmacadan ibaret değilse, ecnebî hayranlığının safdillikte zirve yapmış hali olarak görülmelidir; onlarla birlikte domuz sofrasına oturup "Biz koyun eti niyetine yiyoruz" demekle aynı kapıya çıkar.

***

Avrupa Sözleşmesinin kökü kazınmalı

Avrupa'nın her türlü ahlâksızlığını bu millete mal etmeyi ve buna engel teşkil edecek inanç, örf ve âdetlerin kökünü kazımayı amaçlayan ve bunu açıkça ilân ederek bir mecburiyet halinde omuzlarımıza yükleyen İstanbul Sözleşmesi ile onu takiben çıkarılan uyum yasasının, arkada hiçbir iz bırakmayacak şekilde kökü kazınmalıdır. Bu konuda tereddüdü olanlar, bu rezil sözleşmeyi kabul etmekle hangi problemi çözdüğümüzü ve ne kazandığımızı bir düşünsüner: her türlü ahlâksızlık ve sapıklığın önünü açmaktan, bir taraftan zinayı serbest bırakırken bir taraftan da namusuyla yaşayan binlerce genç insanı erken evlendiği için on-onbeş yıl mahkûmiyetlerle tecavüzcü koşullarına tıkmaktan, karı-koca arasına nifak sokup on binlerce, belki de yüz binlerce insanı hayat arkadaşının bir telefonuyla sokağa atmış ve bir o kadar yuvayı darmadağın etmiş olmaktan başka bir netice bulabilecekler mi? Bu insanların du-

var kesilmiş kulaklardan ve taş kesilmiş kalplerden geri dönüp de Arş'a yükselen feryatlarının birgün semavî felâketler şeklinde yeryüzüne inme ihtimali hiç mi akıllardan geçmez, hiç mi vicdanları ürpertmez?

***

Aileye önem verilmeli, ama nasıl?

Her aile için en az üç çocuk, bize âşinâ olan ve yerinde bir hedef idi. Ama bunun ardından, çalışan nüfusun en az yüzde 40'ını teşkil edecek şekilde kadınları evlerinden çıkarıp iş hayatına katılmaya teşvik etmek, rahmetli Vehip Sinan'ın bir karikatüründeki **"Her kediye fare, her fareye can güvenliği"** sloganını hatırlatıyor. Kadının çalışıp çalışmaması ayrı bir konudur, çalışan nüfus içinde kadınları erkeklerle aynı seviyeye getirmek başka birşeydir. Evet, kadın uygun şartlar içinde çalışma hayatında da yer alabilir, hattâ bazı mesleklerin kadınlar tarafından icrâ edilmesi daha da uygun düşer; buna karşılık erkek de ev içindeki işlerde hanımına yardımcı olabilir ve bu durum aile hayatında karşılıklı ülfet ve muhabbeti ziyadeleştirir. Ancak toplum genelindeki iş bölümünde, çalışma hayatı ve nafaka temini erkeklere, aile düzeni ve çocuk yetiştirme ise ağırlıklı olarak kadınlara ait olmalıdır. Hem fitrat, hem de Kitap bu kanunu böyle koymuştur. Feministlerin "biyolojik cinsiyet-toplumsal cinsiyet" ayırımını icad ederek insan fitratını devre dışı bırakmaları, işte bu düzeni bozmak içindir. Kur'ân, bu sorumluluk dağılımını bize açık bir şekilde bildirir:

Allah'ın insanlardan bir kısmını diğerlerine üstün kılması sebebiyle ve mallarından harcama yaptıkları için erkekler kadınların yöneticisi ve koruyucusudur. Onun için sâliha kadınlar itaatkârdır. Allah'ın kendilerini korumasına karşılık gizliyi (kimse görmese de namuslarını) koruyucudurlar.[25]

Hepiniz yöneticisiniz ve yönettiklerinden sorumlusunuz. İmam (devlet başkanı) bir yöneticidir ve halkından sorumludur. Her adam ailesinde yöneticidir ve yönettiklerinden sorumludur. Kadın da kocasının evinde yöneticidir ve yönettiklerinden sorumludur. Hizmetçi / işçi de patronunun malında yöneticidir ve yönettiklerinden sorumludur.[26]

Ey insanlar! Kadınların haklarına riayet etmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız. Onların namus ve iffetini Allah adına söz vererek helâl

edindiniz. Dikkat edin! Sizin kadınlar üzerinde hakkınız olduğu gibi onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Sizin onlar üzerindeki hakkınız iffet ve namuslarını korumalarıdır. Kadınların sizin üzerinizdeki hakları geleneklere uygun biçimde yiyecek ve giyeceklerini sağlamanızdır. Kadınlar hususunda Allah'tan korkun ve onlara en iyi şekilde davranın.[27]

Âyetin ve hadislerin ifadesine dikkat edilecek olursa, biraz yukarıda dikkat çekmeye çalıştığımız üslûp hemen fark edilecektir. Bu üslûp, bir taraftan erkeği, diğer taraftan da kadını, birbirlerini koruyup gözetmeye teşvik eden ve her iki tarafın nazarını da yekdiğerinin üzerinde toplayan bir üslûptur. Ve insanlara aile hayatının huzurunu, ünsiyet ve tatlılığını yaşatan, işte bu yöntem ve bu üslûptur. Bu üslûbun insan ruhuna ve aile hayatına bahşettiği huzur ve ünsiyet nerede, Batı kültürünün habis ruhunu teşkil eden ve "toplumsal cinsiyet" paketi içinde bizim aile hayatımıza zorla sokularak hayat arkadaşlarını birbirine hasım haline getiren gerilim atmosferi nerede?

***

Eşitlik yok, farklılık var

Allah'ın yaratılışında vahdet ve farklılık bir arada görünür. Gökteki yıldızda da aynı elementin çekirdekleri vardır, yerdeki gül goncasında da. Ama aynı şey, birinde nükleer fırını ateşlerken, diğerinde kâinatın en narin güzelliklerini nakşeder.

Yüce Allah, sonsuz kudret ve hikmetiyle bir insan yaratır; ondan eşini, ikisinden de sayısız insanları yaratır. Bunların hepsine bir insan siması verir; her birinde de o simayı diğer bütün insanlardan ayıran bir güzellik yaratır.

İnsan, maddî ve manevî vücut ve kabiliyetleriyle, bütün kâinatın kaldıramayacağı kadar şümüllü bir tecellîye mazhar olur ve üzerinde bin bir Esmânın eserini gösterir. Ama hiçbir insan bu kadar tecellîyi tek başına kaldıramaz; onun için, Yüce Allah, her insana diğerlerinden farklı özellikler vermiştir. İşte insanın asıl güzelliği burada ortaya çıkar:

Birbirinden farklı üstünlüklere sahip kılınmış insanlar, Allah'ın onlara gösterdiği şekilde bir araya geldiklerinde, birbirlerinin güzelliğine güzellik katarlar.

Bu hakikatin en parlak örnekleri aile hayatında yaşanır. Erkek ve kadın, Allah'ın kendilerine bağısladığı maddî ve manevî özellikleri diğzerinin hizmetine sunar. Bu durum "karşılıklı kölelik" anlamına ne kadar yaklaşırsa, ortaya çıkan güzellik de o kadar göz kamaştırıcı bir seviyeye ulaşır. Orada eşler birbirlerine karşı değil, birbirleri için yaşarlar. Sonra bu sevgi halesi çoğalmaya başlar. Oğullar, kızlar, kardeşler, ablalar, ağabeyler, amcalar, halalar, teyzeler, dayılar, nineler, dedeler, yeğenler sayısınca ve her birine has sevgi haleleri insanları kuşatır. Sonra çocuklar büyür. Yeni aileler kurulur. İki tarafın aileleri arasında yeni bağlar ortaya çıkar. Bu macera her aile ile birlikte insanlık âlemini yeni yeni güzelliklerle, şefkat ve muhabbetlerle kuşatacak şekilde tekrar yaşanır.

Tabii, bu imtihan dünyasında, varlık âleminin en güzel macerasını en güzel bir şekilde yaşamak imkânı bulunduğu gibi, herhangi bir yerinde behavâ etmek imkânı da vardır. Eşlerden birini "eşitlik" veya "toplumsal cinsiyet" kavramlarından biriyle tanıştıriverin; o macera orada biter. Feministlerin bu icadı kadar etkili bir fesat âletini onca şeytanlığına rağmen İblis dahi bugüne kadar icad edememiştir.

***

Tövbe-i nasuh lâzım

Bugüne kadar takip edilen politika isabetli bir politika olsaydı, bunun eserlerini toplumda görürdük. Oysa görülen şey, hedef alındığı söylenen istikameti işaret etmiyor.

Bu konuda yeterli olabilecek miktarın çok üzerinde yayın yapıldığı için, ayrıntıya girmiyor ve hangi alanda hangi hedef gösterildiyse, tamamen tersi yönde sonuçlar alındığını hatırlatmakla yetiniyoruz.

Eğer bu milletin değerlerine ve yapısına uygun bir cereyan takip edilmiş olsaydı, bunun sonucunu aile içi şiddette düşüş, huzurlu ailelerin sayısında artış, eşler arasındaki ilişkilerde faziletli davranışların yaygınlaşması, ahlâkın güçlenmesi, evliliklerin çoğalıp boşanmaların ve aile içi ihtilâfların azalması şeklinde görecektik ve bu mutlu gelişmelerin yansımalarını bütün bir millet olarak hayatın bütün alanlarında muhtelif ölçeklerde yaşayabilecektik.

Lâkin önümüzdeki tabloda ıztıraptan ve feryatlardan başka pek az şey bulabiliyoruz. Biraz dikkatle baktığımızda ise, bu politikaların en önemli neticesinin bir tarafta mazlum üretirken, diğer tarafta da canavar ibaret kaldığını görüyoruz. Bir taraftan küçük-büyük her yaşta zinayı serbest bırakırken diğer taraftan da hiçbir vicdanın suç olarak göremeyeceği erken evlilik gibi bir bahaneyle yıkılan binlerce yuva, tecavüzcü koşullarına on-onbeş-yirmi sene gibi insanfıssızca cezalarla tıklanan binlerce koca, ortada kalan kadınlar ve çocuklar, kadının beyanını yeterli delil olarak gören ve kendi halindeki nice ev kadınına vicdansız birer canavara çeviren bir hukuk anlayışı, üç gün evli kalıp ömür boyu başkasının sırtından geçinmeyi marifet sayan asalaklar, yasal statüye kavuşturulmanın verdiği cür'etle her tarafta mantar gibi biten her türden sapık hareketler, gerçekten ülkenin istikbalini ciddî şekilde tehdit edecek boyutlara doğru seyrettiğini gösteriyor.

Bu gidişin önünü kesecek yegâne çare, toplum mühendisliği heveslerinin her türlüünden kesin bir tövbe ile rücu etmek ve ülkeyi hak etmedikleri bir ilgiyle şımartılan örgütlerin ve kadrolarının deneme tahtası olmaktan kurtarmaktır. İlk bakışta bu pek zor bir iş gibi görünebilir; ancak hatâda ısrar etmenin veya kısmî düzeltmelerle meseleyi çözüme kavuşturmaya çalışmanın neticelerine katlanmak bundan çok daha zor olacaktır.

---

[1] <https://yazarumit.com/hayasizligin-kisa-tarihi/>

[2] Thomas Laqueur, *Body and Gender from the Greeks to Freud*, p. viii.
https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/362156/mod_resource/content/1/Thomas%20Laqueur%20-%20Making%20Sex.%20Body%20and%20Gender%20from%20the%20Greeks%20to%20Freud.pdf

[3] Robert Wernick (ed.), *The Writers* (e-book), 8th chapter.

[4] Hester Eisenstein and Alice Jardine, *The Future of Difference*'tan naklen: Jane Freedman, *Feminism*, Open University Press, available at: <https://www.mheducation.co.uk/openup/chapters/0335204155.pdf>

[5] TRT kıraatinde "Simon dö Bouva" şeklinde okunur. Türkçe kıraatlerde TRT spikerlerine ittibâ caiz olmamakla birlikte, ecnebî kelimelerin kıraatinde daha fazla isabet kaydettikleri tecrübe ile sabittir.

Bkz: <http://trttelaffuz.com/kelime/18290>

[6] "Sex, Society, and the Female Dilemma," A Dialogue by Simone de Beauvoir and Betty Friedan, *the Saturday Review*, June 14, 1975.

[7] Her satırından diz boyu rezillik boşanan bu iğrenç maceranın tafsilâtı için bkz. <https://yazarumit.com/bilim-tarihinin-en-ahlaksiz-deneyi-ve-gunumuzdeki-sonuclari/>

[8] Toplumsal cinsiyet adı altında pazarlanan ideolojinin nasıl devlet politikası halini aldığı ana hatlarıyla özetleyen bir yazı için bkz.

<https://yazarumit.com/bir-guncelleme-oykusu-2/>

[9] Prof. Dr. Nigâr Demircan Çakar, "Neden Toplumsal Cinsiyet Adaleti?"

<http://kadem.org.tr/neden-toplumsal-cinsiyet-adaleti>

[10] <http://kadem.org.tr/toplumsal-cinsiyet-adaleti-kongresi-sonuc-bildirgesi/>

[11] Mülâkat: Prof. Dr. Huriye Martı,

<http://kadinrastirmalari.kadem.org.tr/mulakat-prof-dr-huriye-marti/>

[12] Huriye Martı, "Toplumsal Cinsiyet Tablosunda Perspektifin Eşitlikten Adalet Kayışı -Dinî Referanslar Eşliğinde Bir Okuma Denemesi",

<http://kadinrastirmalari.kadem.org.tr/toplumsal-cinsiyet-tablosunda-perspektifin-esitlikten-adalete-kayisi-dini-referanslar-esliginde-bir-okuma-denemesi/>

[13] Sayın Martı'nın bu tesbitlerden birincisini profesör, diğerini de doçent unvanıyla yaptığını dikkate alarak, zaman içinde görüşlerini değiştirmiş ve birinci tesbitini benimsemiş olma ihtimalini de kaydetmeden geçmeyelim.

[14] <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/kadin-hem-ailesini-koruyup-hem-de-sosyal-yasamda-faal-olabilmeli/1334466>

[15] "Genderism: a New Ideology Destroying the Family"

<https://www.lifesitenews.com/opinion/genderism-a-new-ideology-destroying-the-family>

[16] Cumhurbaşkanlığının "toplumsal cinsiyet" konusundaki 2019 hedefleri için bkz. <https://yazarumit.com/toplumsal-cinsiyet-2019da-tam-gaz/>

[17] <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/11/23/baskan-erdogan-anlamli-zirvede-duyurdu-turkiye-bir-numara>

[18] "Marital Duels", <http://www.fscclub.com/history/mduel-e.shtml>

[19] Nisâ sûresi, 4:5.

[20] Nisâ sûresi, 4:8.

[21] Bakara sûresi, 2:178.

[22] Bakara sûresi, 2:237.

[23] Nisâ sûresi, 4:128.

[24] Talâk sûresi, 65:1-6.

[25] Nisâ sûresi, 4:34 (Diyanet Vakfı meâli).

[26] Buhârî, İstikraz: 20; bkz. Müslim, İmâre: 20.

[27] Müsned, 7:307, 330, 376; Buhârî, Hâc: 132, Megazî: 78; Müslim, Hâc: 147; Ebû Dâvûd, Menâsik: 56, 61; Tirmizî, Tefsîrü'l-Kur'ân: 10; İbn Mâce, Menâsik: 76, 84.

- **ETİKETLER**
- [adalet](#)
- [ahlâk](#)
- [aile](#)
- [dil](#)
- [düello](#)
- [eşitlik](#)
- [fuhsiyat](#)
- [İstanbul Sözleşmesi](#)
- [John Money](#)
- [karı-koca düellosu](#)
- [lisan](#)
- [Simone de Beauvoir](#)
- [toplumsal cinsiyet](#)